

Видавництво «РУТА» –
вчителям початкових класів,
студентам педагогічних вузів,
училищ, коледжів

А. П. Каніщенко, М. В. Кучинський,
М. В. Сокирко
Уроки читання в букварний період. –
112 с.

А. П. Каніщенко
Уроки зв'язного мовлення в
початкових класах. – 128 с.

Г. С. Тарасенко
Дивосвіт (технологія естетико-
екологічного виховання дітей). –
208 с.

Т. П. Терновська, Т. С. Маркотенко.
Збірник орфографічних вправ. –
128 с.

Ю. Д. Жданова, С. Т. Сімененко.
Скільки ніг у павука?
Збірник математичних задач
на основі природознавства. – 48 с.

З питань придбання посібників
звертатися за адресою:

04655, м. Київ,
просп. Червоних козаків, 21
Видавництво «РУТА»
тел./факс: (044) 417-72-68

ПРОГРАМА

За студентською підготовкою вчителів початкових класів:
молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр

ПРОГРАМА

з курсу

«Методика викладання
української мови
в початковій
школі»

У
українська
мова

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Лист Міністерства освіти і науки України № 14/18.2-14
від 03.01.2002 р.)

Програму підготували

- М. С. Вашуленко*, доктор педагогічних наук, академік АПН України
А. П. Канищенко, професор, зав. кафедри української мови та методики викладання в початковій школі НПУ ім. М. П. Драгоманова
С. І. Лісова, старший викладач української мови та методики викладання в початковій школі Київського міського педагогічного коледжу
Г. О. Ткачук, зав. кафедри української мови та методики викладання в початковій школі Хмельницького гуманітарно-педагогічного інституту
Л. П. Петрюк, старший викладач української мови та методики викладання в початковій школі Хмельницького гуманітарно-педагогічного інституту

Рецензенти :

- Г. О. Козачук*, професор кафедри української філології НПУ ім. М. П. Драгоманова
Т. М. Лобода, кандидат педагогічних наук, викладач-методист мови та методики педагогічного коледжу головного управління освіти державної адміністрації при Національному університеті ім. Т. Г. Шевченка

Програма з методики викладання української мови в початковій школі за ступеневою підготовкою вчителів початкових класів: молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр. Доопрацьовано відповідно до державного стандарту початкової загальної освіти.

Для студентів педучилищ, педколеджів, педінститутів, педуніверситетів.

Відповідно до Закону України «Про освіту», зважаючи на існування вищих педагогічних навчальних закладів усіх рівнів акредитації, освітня та фахова підготовка вчителів початкової школи здійснюється за системою ступеневої освіти. Статею 43 Закону України «Про освіту» визначено, що вищі заклади освіти готують цих фахівців за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями:

молодший спеціаліст — забезпечують педагогічні училища, що є вищими закладами освіти першого рівня;

бакалавр — забезпечують педагогічні коледжі, що є вищими закладами освіти другого рівня акредитації;

спеціаліст, магістр — забезпечують педагогічні інститути та університети, що є вищими закладами освіти третього та четвертого рівнів акредитації.

Законом також дозволяється закладам освіти вищого рівня акредитації здійснювати підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями для закладів освіти нижчого рівня акредитації.

24 травня 1997 року Кабінетом Міністрів України затверджено постанову № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями».

20 січня 1998 року прийнято Постанову Кабінету Міністрів України № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)». Цим нормативним документом визначено, що в Україні підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за освітньо-кваліфікаційними рівнями (ступеневою освітою) згідно з відповідними освітньо-професійними програмами. Зазначене Положення є обов'язковим для всіх навчальних закладів незалежно від їхнього підпорядкування та форм власності.

Сьогодні великого значення набуває розробка та впровадження в практику моделей підготовки вчителів початкових класів у вищих педагогічних закладах освіти різних рівнів акре-

78. *Сердюк М. Г., Іотова О. В.* Лексичні вправи як засіб творчої взаємодії класовода та учнів, 1990, №7.
79. *Смовська О.* Загадки на уроках мови, 1998, №6.
80. *Смовська О. І.* Крилаті вислови і фразеологізми на уроках мови, 1989, №12.
81. *Сорку Г. Л.* Набір речень для зорових диктантів, 1993, №2.
82. *Сугейко Л.* Перспективність у навчанні стилістики, 1997, №4.
83. *Сум І. М.* Групова робота на уроках рідної мови, 1996, №5.
84. *Тименко В. П.* Конструювання слів або віршована розмова про українську мову, 1993, №7.
85. *Фенок Г. Г.* Наступність і перспективність при формуванні граматичного поняття «іменник», 1991, №10.
86. *Хоменко О. В.* Організація процесу пізнання через творчість учнів, 1995, №9.
87. *Хорошковська О.* Організація навчального процесу та планування уроків української мови у 1 класі шкіл з російською мовою навчання, 1998, №7.
88. *Хорошковська О.* Проблеми вивчення української мови як державної у школах національних меншин України, 1998, №6.
89. *Хорошковська О. Н.* Уроки української мови у 1 класі, 1990, №10.
90. *Хорошковська О. Н.* Уроки української мови у 1 класі, 1997, №9.
91. *Хорошковська О., Безрукова Г.* Поурочне планування уроків української мови у 1 класі шкіл з російською мовою навчання, 1998, №№7, 11, 12.
92. *Чорновол-Ткаченко Р.* Вправи з української орфоєпії й орфографії, 1997, №1.
93. *Чорновол-Ткаченко Р. І.* Структура і зміст початкового курсу української мови, 1995, №8.
94. *Шевченко М. В., Тарасун В. В.* Діагностичний комплекс завдань під час вивчення граматики та орфографії, 1994, №12.
95. *Яненко М. І.* Виховання любові до рідної мови на творах Т. Г. Шевченка, 1990, №3.
96. *Яновицька Н. І.* Формування граматичних умінь друго-класників на уроках української мови, 1989, №9.

ПЕРЕДМОВА	3
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	7
<i>ЗМІСТ НАВЧАННЯ, УМІННЯ ТА НАВИЧКИ З ОКРЕМИХ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ</i>	17
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА	19
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	20
МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ	27
МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ	41
МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ФОНЕТИКИ, СЛОВОТВОРУ, ГРАМАТИКИ, ОРФОГРАФІЇ ТА ЛЕКСИКОЛОГІЇ	54
<i>НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЗА СТУПЕНЕВОЮ ПІДГОТОВКОЮ «СПЕЦІАЛІСТ» І «МАГІСТР»</i>	65
<i>ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ЗНАНЬ НА ІСПИТАХ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ»</i>	79
<i>ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ СЕМЕСТРОВИХ БІЛЕТІВ З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ</i>	87
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	91